

Jacob van Dijk: 'Wij baseren ons beleid niet op de waan van de dag'

Het dipje van 2009

Rustig blijven is het advies van Friesland Bank, nu het economisch tegenzit. Jacob van Dijk, directeur agri, is nuchter, zoals het een echte Fries betaamt, maar erkent ook dat het bedrijf niet immuun is voor de financiële crisis. De lage melkprijs verontrust hem evenmin. 'Pieken en dalen horen erbij. Wil een melkveebedrijf failliet gaan, dan moet het minstens drie jaar zo slecht gaan als nu.'

tekst Tijmen van Zessen

Het zijn roerige tijden voor de banken. Banken worden genationaliseerd of financieel gesteund. Friesland Bank ontspringt die dans vooralsnog. 'We hoeven nog niet aan te kloppen bij minister Bos. We hebben een solvabiliteit van dertien procent, tegen tien procent voor veel andere banken. En het spaargeld van onze klanten is belegd bij veilige bedrijven', vertelt Jacob van Dijk.

De agridirecteur van Friesland Bank zegt er nog niet minder om te slapen. 'Wij zijn nuchter, rustig blijven is het advies. Volgend jaar kijken we hopelijk terug op het dipje van 2009.'

Buiten Friesland is uw bank relatief onbekend. Wie is Friesland Bank?
'Friesland Bank is in 1913 opgericht als

zuivelbank. Onze basis ligt in de agrarische sector. Sinds 2001 zijn we ook buiten Friesland actief, globaal tot aan de grote rivieren. Daarom zijn we voor velen een relatief nieuwe partij, een alternatief. In de melkveehouderij zijn we inmiddels de derde bank van Nederland, in 2008 is er vijftien procent meer aan kredieten verstrekt.'

Bent u terughoudender geworden in het verstrekken van kredieten?

'Nee, natuurlijk zijn ook wij kritischer, maar de ondernemer met een goed plan die we een jaar geleden zouden financieren, financieren we nu nog. Kritischer houdt in dat we vastleggen welke visie de ondernemer heeft, de onderhoudssituatie van zijn gebouwen, zijn zuivel-

afnemer. Maar hij wordt daar niet op afgerekend, we brengen het alleen in beeld.'

Hoe ziet een goed plan eruit?

'Een goed plan begint ermee te benoemen waar je nu als ondernemer staat en waar je heen wilt. Daarnaast moet de ondernemer zichzelf kennen, zijn goede en zijn zwakke punten. Als derde komen financiële en technische cijfers aan bod. Wij kijken vooral naar de post beschikbare middelen: winst plus rente, afschrijving, pacht, betaalde arbeid en leasekosten. Dit kengetal is vergelijkbaar met de HARR die Alfa Accountants gebruikt en ligt bij een goede ondernemer op twintig cent per kg melk. Komen de cijfers niet overeen met wat de onder-

nemer over zijn bedrijfsvoering vertelt in het plan, dan geeft dat voor ons aanleiding om vragen te stellen.'

Veel veehouders hebben grote stallen gebouwd en zitten met de vraag of het tot 2015 financieel nog interessant is om quotum te kopen.

'Beton en staal leveren alleen rendement door erin te melken. Boeren moeten rustig blijven rekenen wat die extra liters aan rendement opleveren. En dan kan het best zo zijn dat die veehouder met een saldo aan beschikbare middelen van 15 cent per kg melk even niets moet doen tot 2015, maar dat die veehouder met een saldo aan beschikbare middelen van 25 cent wel in quotum investeert.'

niettemin dat de rente gaat zakken naar een historisch dieptepunt van circa één procent voor de korte rente, de Euribor, en richting de drie procent voor de lange rente. Dat kan dankzij de lage inflatie en ingrijpen van de overheid om risico te dragen. Maar het wordt wel moeilijk om geld aan te trekken voor drie procent, wie wil het voor zo weinig rendement wegzetten?'

Gaat Friesland Bank ook werken met een liquiditeitsopslag?

'Nog niet en we doen ons best dat zo te houden, maar we zijn ook niet immuun voor de financiële crisis. Natuurlijk beginnen we de gevolgen ook wel te merken. Van ons geld staat een groot deel bij

de is, wil iedereen dat product inslaan. Toen de kaasprijzen hoog waren, dachten de supermarkten: "We moeten nu wel kaas hebben, laten we maar inslaan." Omgekeerd geldt hetzelfde, kijk maar naar de beurs: iedereen verkoopt nu de aandelen, want de koersen blijven maar dalen. Op de melkmarkt geldt hetzelfde principe.'

'De tweede oorzaak is dat de melkprijs al door een klein overschot of tekort sterk beïnvloed wordt. Een half procent te kort doet veel goed, maar één of twee procent te veel doet veel kwaad.'

Zijn er op dit moment veehouders bij wie het water aan de lippen staat?

'Dat is een groot woord, maar het wordt

'De rente gaat zakken naar een historisch dieptepunt'

De Europese Bank verlaagde de rente fors de afgelopen maanden. De kritiek is dat banken die verlaging onvoldoende doorberekenen aan hun klanten. Hoe ziet u dat?

'Wat nu gaat spelen, is dat banken een liquiditeitsopslag invoeren. Er is een gebrek aan geld, banken worden zuiniger, het geld duurder. Vergelijk het met KLM, die een toeslag invoert voor brandstof. Een bank is net een bedrijf en koopt zijn geld in en verkoopt het weer door met daarbovenop een marge. Ik verwacht

Van Lanschot Bankiers, die op de beurs in waarde is gehalveerd. Hoe goed we het ook doen, dat betekent wel een afboeking van ons bezit.'

Een ander item dat de gemoederen bezighoudt: de melkprijs. Snapt u nog iets van de prijsvorming na alle positieve vooruitzichten van eind 2007?

'Er zijn twee belangrijke oorzaken die de grilligheid van de melkprijs verklaren. De eerste is emotie. Als een prijs stijgen-

wel krap. Bij een melkprijs van 24 cent moet je erg je best doen om nog vijftien cent beschikbare middelen over te houden. Gelukkig heeft een melkveebedrijf vaak vijftig tot zestig procent eigen vermogen en kun je door het uitstellen van aflossingen veel opvangen. Wel is het belangrijk dat een bedrijf zelf naar de bank toe komt als het voorziet dat het moeilijk wordt een periode aan de verplichtingen te voldoen, dat getuigt van inzicht.'

'Wil een melkveebedrijf echt failliet gaan, dan moet het minstens drie jaar zo slecht gaan als nu. Wij baseren ons beleid niet op de waan van de dag. Pieken en dalen horen er gewoon bij, de agrarische sector staat bij ons hoog in het vaandel en heeft 95 jaar geleden de basis gelegd voor onze bank.' 1